

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI, CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE LITERE
DEPARTAMENTUL DE LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ**

**TEHNICI CADRU ÎN INTERACȚIUNEA POLITICĂ
O ANALIZĂ CRITICĂ A DISCURSULUI DEZBATERILOR
PREZIDENȚIALE AMERICANE DIN 2012**

REZUMAT AL TEZEI DE DOCTORAT

DELIA – GEORGETA RUSU

**ÎNDRUMĂTOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. MIHAI ZDRENGHEA**

**CLUJ-NAPOCA
2015**

Cuprins

Secțiunea I

Introducere	v
--------------------------	---

Secțiunea II

Cadrul teoretic și metodologic

2.1. Studii recente în domeniu	1
---	---

2.2. Abordări preliminare

2.2.1. Analiza discursului / Pragmatica: scurt istoric	3
--	---

2.2.2. Analiza Critică a Discursului	6
--	---

2.2.2.1. Argumentarea.....	7
----------------------------	---

2.2.2.1.1.Strategii retorice.....	9
-----------------------------------	---

2.2.2.1.2. Structura argumentului.....	10
--	----

2.3. Discursul și semantica	13
--	----

2.3.1. Implicaturi	13
--------------------------	----

2.3.2. Acte de vorbire.....	18
-----------------------------	----

2.3.3. Fenomene ale discursului.....	26
--------------------------------------	----

2.3.3.1. Presupunerea.....	26
----------------------------	----

2.3.3.2. Deducerea	28
--------------------------	----

2.3.3.3. Înțelesul interpersonal.....	29
---------------------------------------	----

2.3.3.4. Întrebările și puterea	29
---------------------------------------	----

2.3.3.5. Timpul și deicticele.....	30
------------------------------------	----

2.3.4. Înțelesul figurat	
--------------------------	--

2.3.4.1. Metaforele.....	31
--------------------------	----

2.3.4.2. Ironia.....	39
----------------------	----

2.3.5. Coeziune și coerență	41
-----------------------------------	----

2.3.5.1. Indici discursivi	42
----------------------------------	----

2.3.5.2. Propoziții și expresii fixe	45
--	----

2.4. Discursul și teoria relevanței	47
--	----

2.4.1. Explicare, exemplificare, reformulare.....	48
---	----

Secțiunea III

Tehnici cadru

3.1. Explicarea tehnicilor cadru	52
3.1.1. Ce este conștiința?.....	56
3.1.2. Intenționalitate.....	57
3.1.3. Intenții colective.....	60
3.1.4. Fondul de cunoștințe generale	63
3.1.5. Reprezentări mentale	64
3.1.6. Scheme.....	71
3.1.7. Povestirea și cadrul	73
3.2. Tehnicile cadru în discursul politic	75
3.2.1. Politețea în interacțiune.....	81
3.2.1.1. Conceptul de <i>față</i>	81
3.2.1.2. Interacțiunea și dreptul la replică.....	84
3.2.1.2.1. Perechi de adiacență.....	86
3.2.1.2.2. Structuri preferențiale.....	87
3.3. Strategii discursive	88

Secțiunea IV

Studiul de caz

Precizări de ansamblu	91
Rezultate ale cercetării și comentarii	
4.1. Dezbateră 1: Secvențe cadru repetate, metafore, tehnici argumentative, analiză intertextuală	94
4.2. Dezbateră 2: Tehnici cadru și de argumentare, analiză intertextuală.....	136
4.3. Dezbateră 3: Secvențe cadru repetate, tehnici argumentative, analiză intertextuală.....	161

Secțiunea V

Concluzii	186
Bibliografie	193
Anexe	

Transcrierea primei dezbateri prezidențiale între Președintele Obama și candidatul Republican Mitt Romney, Denver, Oct. 3, 2012	201
Transcrierea celei de a doua dezbateri prezidențiale între Președintele Obama și candidatul Republican Mitt Romney, Hempstead, N.Y., Oct. 16, 2012	230
Transcrierea celei de a treia și ultima dezbateri prezidențiale între Președintele Obama și candidatul Republican Mitt Romney, Lynn University in Boca Raton, Fla., Oct. 22, 2012	268

Cuvinte cheie: „Noi Poporul”, secvență cadru, schemă, intenții, discurs, oportunitate, cale

Rezumat

Discursul politic se situează între puținele categorii ale studiilor sociale unde analiza discursului este în esență necunoscută, deși studii de cercetare ale retoricii și comunicării politice interferează cu abordarea analitică a discursului. Ceea ce a devenit de un real interes în analiza textului și discursului politic este abordarea curentă a tehnicilor cadru pe care le tratează lucrarea de față. Rolul jucat de acestea ca structuri conceptuale sau seturi de principii este acela de a organiza politicul, discursul și gândirea politică.

În ultimele două sau trei decenii, politicienii, guvernele, ca de altfel și instituțiile par să-și fi pierdut mult din credibilitate și autoritate. Această criză majoră de legitimitate se datorează într-o oarecare măsură receptării discursurilor politice. Politicienii sunt în măsură să formeze și reformeze publicul politic în discursurile lor; pot construi și reconstrui acest public și, în consecință, o mare parte din succesul lor se bazează pe modul în care aceștia reacționează la mesaj, respectiv acceptă și realizează aceste construcții care sunt adesea produse ce străbat pragul realității și se îndreaptă spre cel al imaginației. Ascultătorii pot, în numeroase ocazii, să deducă înțelesuri care sunt lăsate implicite. Este exact această combinație de înțelesuri implicite (sau ceea ce este nespus) cu înțelesuri explicite (sau ceea ce este spus) ce dă semnificație textului.

Când ne referim la prezențe sau absențe în text, la ceea ce este redat explicit sau, din contră, la ceea ce e lăsat implicit, la ceea ce este evidențiat sau dimpotrivă, ascuns, avem de-a face cu presupunerile. Orice analiză textuală este centrată pe ceea ce *se află* în text, pe analiza lingvistică ce are o natură descriptivă, dar o mare atenție trebuie acordată și lucrurilor care ar fi

putut *să se afle* în text, dar nu se află acolo, cu alte cuvinte, absențelor. Acestea lasă loc presupunerilor care fac parte din intertextualitatea unui text. Presupunerea joacă un rol important în ancorarea necunoscutului în cunoscut, (ceea ce înseamnă a implicitului în explicit) sau a noilor reprezentări în cele vechi. Aceste valențe dau posibilitatea cuiva care citește sau aude un text să-și formeze o anumită părere drept consecință a presupunerilor de bun simț pe care textul le-a atribuit persoanei în cauză. În momentul în care oamenii presupun ceva, se bazează pe existența altor reprezentări considerate certe, unde actualele presupuneri sunt prezente explicit, cu alte cuvinte, fac parte din ceea ce se spune. Tocmai în acest context este posibilă intersectarea cu așa-numita intertextualitate, cu diversele tehnici de analiză, ce includ și tehnicile cadru.

Capitolele tezei ce variază de la abordarea istorică a Analizei Discursului și Pragmaticii, făcând trecerea spre noțiuni de semantică și teoria relevanței la tehnici cadru în interacțiunea politică au menirea de a înlesni abilitatea cititorilor de a se confrunta cu o diversitate de fenomene și probleme în moduri ce denotă o coerență internă, îmbunătățită, de altfel, și de multiplele și diversele conexiuni între toate aceste fenomene. Încercând să descriu ceva ce nu fusese încă descris, teoria și informațiile pe baza cărora am fondat cercetarea par să fie inseparabile și să se completeze reciproc. Sinergia între părțile teoretice și analiza studiului de caz evidențiată și reflectată în înțelegerea Analizei Critice a Discursului ca examinare atentă a vorbirii și textului actual, conduce spre convingerea că, pe de o parte, observațiile teoretice sunt necesare pentru a extinde analiza discursului politic dincolo de intuiții specifice momentului, iar pe de altă parte, analiza trebuie să fie fundamentată, în același timp, pe exemple concrete de limbaj de actualitate pentru a furniza atât fundamente empirice, cât și constrângeri realiste pentru construirea teoriilor. În cercetarea mea, teoria, practica și limba se informează și se depășesc una pe cealaltă.

Prima secțiune este o *introducere* care prezintă alegerea temelor propuse spre discuție. Ordinea lor indică preocuparea sau interesele mele în domeniu. **Secțiunea a doua**, intitulată *Cadrul teoretic și metodologic* conține patru capitole, incluzând abordări preliminare și studii recente în domeniul Analizei Critice ale Discursului și Pragmaticii cu o tentativă de diferențiere între cele două ca de altfel și cu un accent pe strategiile retorice și argumentative. Se insistă asupra diferențelor de orientare, gândire și metodologie de cercetare între studiile de retorică (din ambele perspective: tradițională și modernă) și argumentare, care vor fi mai apoi aprofundate în detaliu în secțiunea a patra ce examinează interfața politico-discursivă, cu precădere abordările și

noțiunile teoretice care privesc interpretarea celor trei debateri supuse analizei. Capitolul al treilea al aceleiași secțiuni pune în lumină aspecte ale semanticii și fenomene ale discursului, în timp ce capitolul al patrulea sintetizează relația dintre discurs și teoria relevanței.

De vreme ce preocuparea mea esențială se focalizează pe tehnicile cadru ce încorporează noțiuni precum reprezentări mentale, scheme, scenarii sau cunoștințe generale, materialele pe care le-am folosit din Lakoff, Searle, Fraser, Chafe, Feldman sau de oriunde altundeva, mi-au dat posibilitatea să abordez selectiv toate acele caracteristici esențiale din lucrările lor care au contribuit la o mai bună organizare și concepere a cadrului meu analitic.

În mod normal, vorbitorii de limbă înțeleg ceea ce se spune sau scrie în funcție de experiența lor obișnuită cu anumite lucruri. Tendința lor este să interpreteze automat ceea ce le este familiar și să ignore posibile alternative. Structurile de cunoștințe pre-existente ne sporesc imediat capacitățile de a interpreta automat ceea ce este nespus sau nescris. Aceste structuri funcționează asemenea unor modele din experiența noastră anterioară pe baza cărora interpretăm noi experiențe. O structură de cunoștințe pre-existente pe care oamenii o dețin în memorie se numește *schemă*. Dacă există un model static sau fix al acestei scheme, atunci ne putem referi la el sub termenul de *cadru* (engl. frame). Un cadru este ca o versiune prototipică folosită de către toată lumea din cadrul aceluși grup social. Când vine vorba despre secvențe de evenimente, sunt implicate ca structuri de cunoștințe pre-existente tipuri mai dinamice de scheme, adesea numite *scenarii*. Modul în care interpretăm lucrurile întâmplate se bazează pe aceste scenarii. Ele ne ajută să recunoaștem orice secvență așteptată a unei acțiuni pe parcursul unui eveniment. De obicei nu se menționează toate detaliile unui scenariu deoarece se presupune că majoritatea sunt cunoscute.

În ceea ce privește interpretarea enunțurilor ce nu relaționează cu înțelesurile lexicale extrase din context ci servesc drept scopuri pentru înțelegerea intențiilor vorbitorului transmise prin intermediul mesajului, Paul Grice a dezvoltat teoria înțelesului bazată pe *implicaturi*. Astfel, interpretările noastre sunt derivate prin inferență prin intermediul proceselor de implicaturi ce se bazează pe *principiile de cooperare conversațională*. Cunoștințele din afara sferei de comunicare sunt astfel necesare pentru a înțelege presupunerile privitoare la cooperarea conversațională pe care se bazează ascultătorii pentru a interpreta înțelesul literal. Inferențele, pe care studiile discursive le-au acceptat și tratat ca fiind elementele de conexiune ale discursului cu

circumstanțele locale în care sunt produse, ajută la a înțelege nu doar ceea ce înseamnă o anumită expresie, ci ceea ce vorbitorul redă prin intermediul mesajului pe care vorbele sale îl conțin.

Stările noastre mentale interacționează cu realitatea în diferite feluri. Modul în care privim sau considerăm anumite lucruri, deci considerentele noastre, pot fi adevărate sau false. Când vine vorba de dorințe sau intenții, scopul lor nu este să reprezinte realitatea, ci să arate cum am vrea noi să fie sau cum intenționăm noi să o facem să devină. Astfel, intențiile și dorințele noastre nu sunt adevărate sau false, precum considerentele, ci îndeplinite sau neîndeplinite. Această distincție conduce la *actele de vorbire*. Circumstanțele în care sunt rostite enunțurile, ca de altfel și recunoașterea de către ascultător a intențiilor comunicative ale vorbitorului reprezintă *evenimentul de vorbire* (engl. speech event) care, în funcție de natura sa, determină interpretarea enunțurilor ca îndeplinind un anumit act de vorbire.

De vreme ce aspectele social-convenționale ale limbii constituie condiții posibile pentru actele de vorbire, atunci aceste fenomene sociale nu înlocuiesc intenționalitatea colectivă. Din contră, intenționalitatea funcționează pe fondul presupunerilor de convenții, reguli și practici sociale. Capacitățile sociale se realizează în mintea fiecărui vorbitor iar ceea ce le face sociale este faptul că se referă la alte persoane din societate în afara vorbitorului. Faptul că funcționează între diferiți indivizi în societate nu le împiedică să fie realizate în întregime în mintea fiecărui individ. Capacitatea de a reprezenta, simboliza sau folosi diferite stări sau obiecte ca reprezentări ale altor stări sau obiecte este ceva înăscut în ființele umane. Fondul capacităților mentale umane nu constă în reguli sau convenții ci în abilități ce precedă intențiile.

De o reală importanță este studiul pragmatic al metaforei care ne indică ce prețuiesc sau cântăresc alte nații, grupuri sau clase din societate în interacțiunea cu ele însele, cu alte clase sau cu mediul înconjurător. În acest sens, metaforele și studiul lor reprezintă un mod unic de a înțelege capacitățile cognitive umane. Ele pot să ne dezvolte gândirea, ca de altfel să o și limiteze, pot să evidențieze anumite aspecte în timp ce structurează parțial un fenomen și umbresc alte aspecte. Este posibil ca răspândirea unor metafore să excludă alte modalități valabile de a privi anumite fenomene. După Mey (2001:302), „metaforele nu sunt mijloace individuale de confruntare conceptuală cu lumea, ci mijloace devenite uzuale în cadrul unei anumite comunități culturale și lingvistice”. Doar contextul total al unei situații pe care intenționăm să o caracterizăm metaforic poate să determine din punct de vedere pragmatic necesitatea unei anumite metafore. Considerând că metaforele dintr-o comunitate lingvistică

anume pot rămâne mai mult sau mai puțin stabile de-a lungul epocilor istorice și ale diferențelor dintre generații, capacitatea lor de a asigura continuitatea limbii și culturii subliniază importanța metaforelor în a înțelege și conceptualiza apartenența la un anumit mediu.

Având convingerea că pentru a înțelege spuselor cuiva trebuie să ținem cont de mai mult decât o simplă rostire ce îndeplinește un singur act de vorbire, **Secțiunea III** a tezei oferă o perspectivă asupra esenței cercetării din punct de vedere teoretic. Constructele analitice de bază discutate aici sunt folosite pentru a descrie cadrele și reprezentările mentale pe care le evocă cei doi candidați la președenție în dezbaterile lor. Probabil cea mai bogată în concepte bine fondate, această secțiune pune întrebări precum: *Ce este conștiința?*, *Ce este intenționalitatea?*, *Ce sunt tehnicile cadru sau schemele?* la care m-am străduit să găsesc răspunsuri și să le aplic în analiza de corpus a prezentei cercetări. Anterior aplicării lor, am descris aceste caracteristici în relație cu interacțiunea politică în cel de-al doilea capitol al secțiunii. Interacțiunea, dreptul la replică, conceptul de *față*, ca de altfel și perechile de adiacență sau structurile preferențiale au ocupat un loc central. Un ultim capitol ce conține strategiile discursive și interpretarea lor pe care am găsit potrivit să-l încorporez deoarece evidenția unele din punctele de interes pentru prezenta cercetare, face tranziția spre o secțiune mai practică, **Secțiunea IV**, care este *analiza de corpus*. Aici, folosind conceptele teoretice și metodologice prezentate, cele trei dezbateri sunt supuse, pe rând, unei examinări atente și minuțioase, ce se axează pe tehnici cadru și alte reprezentări, dar nu ignoră, de altfel, nici aspecte ce țin de Analiza Critică a Discursului.

De remarcat este faptul că vorbitorii întrebunțează diferite strategii discursive sau rutine conversaționale pentru a declanșa diverse seturi de presupuneri sau cadre de referință despre această lume și modul în care noi acționăm în ea. Acestea au făcut obiectul cercetării pentru mulți analiști ai discursului deoarece tehnicile cadru au condus la construcția de relații ce puteau fi adesea interpretate greșit. În acest sens, interpretările greșite pot duce la inabilitatea de a-ți atinge scopul sau chiar la conflict. O problemă analitică de bază a devenit astfel relația dintre interacțiune și ordinea socială care poate oferi indicii în ceea ce privește înțelegerea naturii contextului.

Alăturările de cuvinte repetate constituie fondul intertextual al limbii pe care îl folosim în interpretarea de texte. Cunoștințele și așteptările noastre vis-a-vis de ceea ce e posibil sau urmează să se spună, sunt fondate pe cărțile sau textele pe care le-am citit sau auzit în trecut.

Recunoașterea imediată a unui referent reprezintă ceva comun sau împărtășit și indică o conexiune socială prin inferență.

Vorbitorii posedă o gamă largă de combinații de trăsături variate referențiale, sintactice, discursive și de altă natură. Actele discursului depind de semnalele stabilite cultural și de interpretările facute de participanți când evaluează vorbirea în cadrul ei contextual în timp real. Combinațiile pe care le fac nu pot fi reduse la scurte definiții și nici înțelesul referențial nu poate fi ușor delimitat în cadrul lor. Pentru a comunica eficient, vorbitorii și ascultătorii trebuie să dezvolte și întrebuințeze un set de dispozitive convenționale care să redea înțelesul vorbitorului. Acesta produce intenționat un enunț care, la un alt nivel, reprezintă ceva. Ceea ce rostește vorbitorul ar trebui să aibă condiții de îndeplinire sau de adevăr. Dacă reușește în mod normal, înseamnă că există un dispozitiv convențional recunoscut social și, fiind repetat, e înțeles de acultători că ar reda mesajul. Reușita actului de vorbire se împletește astfel cu dispozitivul repetabil care în mod normal constă în cuvintele și propozițiile dintr-o limbă. Sensurile preexistente ale vorbitorului și intenționalitatea sunt cuprinse în aceste convenții pentru propoziții nestructurate. Sensurile simple ale vorbitorului sunt posibile fără limba și convențiile sale, dar gândirea și sensurile complexe sunt imposibile fără o structură compozițională.

Dispozitive sintactice complexe combinate de o manieră compozițională comunică stări de intenție, dând posibilitatea participanților de a-și da seama de sensul propozițiilor din sensurile elementelor luate separat și al aranjării lor în propoziție. Starea de intenție și întregul ei conținut propozițional sunt cuprinse în propoziția astfel concepută să exprime liber unitatea propoziției construită în structura logică a intenționalității biologice.

Intenționalitatea, în forma sa de comportament intențional colectiv, rezidă într-o trăsătură specială a fenomenelor mentale a cărei componentă este. Am putea presupune că toată intenționalitatea, fie ea colectivă sau individuală, necesită un fond pre-intențional de capacități mentale. Astfel, într-o manieră strategică, Președintele Obama folosește sintagma cadru „Noi Poporul” (engl. „We the People”) pentru a se adresa auditoriului și a le direcționa intențiile spre un scop comun, colectiv. Cosiderând punctul de vedere al lui Searle (2002:95) că „noțiunea de *noi – intenționăm*, de intenționalitate colectivă, implică noțiunea de cooperare”, consider că este oarecum aceeași noțiune pe care, cu ajutorul expresiilor atent construite, Președintele Obama intenționează să o imprime asupra conștiinței națiunii: că noi putem să cooperăm și să ne atingem țelul comun chiar dacă acționăm separat, fiecare ocupându-se de propria sa parte,

facându-și datoria, astfel atribuindu-le oamenilor libertatea de acțiune (un set de „eu intenționez”), dar fiind inspirați de aceeași intenție colectivă („noi intenționăm). Așadar, „noi intenționăm” ar trebui să se încadreze în noțiunea specifică de *a-și face propria datorie* ținând cont și de reconcilierea intenționalității colective cu existența unei societăți care constă în întregime în indivizi a căror conștiință sălășluiește în capete și minți individuale. Asa că ar fi atât mai plauzibil cât și în spiritul analizei de față să spunem că ființele umane dețin toată intenționalitatea, fie ea colectivă sau individuală. De asemenea, trebuie remarcat faptul că dacă cineva intenționează să întreprindă o acțiune și această intenție există în mintea fiecărui agent care acționează ca parte a unui grup, atunci intenționalitatea specifică comportamentului colectiv, chiar dacă face referire la ideea de colectiv, poate fi, de fapt, posedată de agenți individuali.

În general, toată intenționalitatea, interpretarea, înțelegerea și sensul operează pe fondul unor capacități mentale care nu sunt ele însele interpretări, stări intenționale, înțelesuri sau sensuri. Astfel, chiar dacă acest fond nu este el însuși înțeles, constituie condițiile limită de înțeles și sens atât în propoziții izolate cât și în conversații.

În ceea ce privește experiențele oamenilor, aceștia selectează din lumea înconjurătoare trăsături caracteristice pe care le asimilează experiențelor lor obișnuite. Noțiunea de *schemă* elaborată de psihologi pe la începutul anilor 1990 explică modul în care oamenii înțeleg și își amintesc întâmplări. Atunci când le repovestesc, oamenii adesea distorsionează faptele în așa fel încât să se potrivească cu așteptările lor culturale. Schemele reprezintă seturi de preconcepții culturale despre diferite tipuri de relații. Se presupune că atât vorbitorul cât și ascultătorii fac referire la scheme atunci când produc și înțeleg mesajele. Pentru a-și face o reprezentare mentală, oamenii se folosesc de aportul limitat al cărui conținut îl procesează aplicând scheme iar apoi elaborându-l în diverse feluri. Pe lângă scheme, oamenii folosesc modele sau construcții mentale în care își reprezintă anumite evenimente, obiecte sau relații din enunțurile rostite. Aceste secvențe mentale în care este descrisă lumea, se bazează pe situație, discurs și scopurile pe care oamenii trebuie să le servească. Modelele mentale pot fi schimbate dacă cuvântul care urmează întrerupe așteptările din modelul urmat până atunci. Informația generică afișată sau reprezentată în scheme este, de fapt, punctul de plecare pentru modelul mental, care este apoi completat de relațiile spațiale și vizuale ce reprezintă secvențe ale unui eveniment sau ale unei scene.

O problemă controversată în limbajul politic o constituie manipularea simbolică a realității cu scopul de a obține interese politice. Înțelesul cuvintelor poate suferi transformări în funcție de persoana care le folosește și de împrejurările în care sunt folosite, care ar fi diferit dacă cuvintele și interacțiunea lor ar fi interpretate într-o altă împrejurare. Acest proces de *transformare* subliniază faptul că expresii sau cuvinte asemănătoare ajung să fie reinterpretate în momentul în care se află în cadre ideologice diferite. Direct legat de acest proces este un altul, de *reprezentare*, care se referă la modul în care limba e folosită în diverse feluri pentru a reprezenta atent ceea ce știm, cunoaștem, sau probabil, credem. Urmând viziunile de reprezentare universalistă și relativistă a lui Montgomery, limba poate să reflecte pur și simplu un set de posibilități conceptuale universale sau să acționeze mână în mână cu sistemul nostru de gândire. În cazul tipului de reprezentare universalistă, limba acționează ca mijloc de exprimare a sistemului nostru de gândire, un sistem independent de limba însăși. În schimb, în cazul reprezentărilor relativiste, limba și gândirea sunt văzute ca împletite într-un tot unitar, astfel că peceperea lumii într-o astfel de perspectivă nu poate decât să fie afectată de resursele lingvistice disponibile.

Pe tot parcursul acestei cercetări și în special în contextul analizei sintagmelor cadru din cele trei dezbateri prezidențiale, am încercat să realizez ce se petrece în mintea protagoniștilor la nivelul cuvintelor independente, ale cuvintelor cheie sau ale metaforelor conceptuale impuse prin repetiție. Cercetarea mea s-a bazat, de asemenea, pe modele de limbă sau expresii de rutină care au fost folosite în interacțiune și care sunt, în general, încorporate în procese culturale complexe.

Alăturările de cuvinte reapărute au semnalat importanța fondului de cunoștințe generale și al reprezentărilor partajate pe care au fost fondate așteptările a ceea ce urma să se spună. Cadrele introductive, în special, au folosit analogii. În acest sens, tehnicile cadru ale discursului analogic presupunea că elementele vor fi în acord reciproc, astfel că ascultătorii vor fi încurajați să derive înțelesuri prin inferență. Ceea ce au reușit să realizeze cei doi candidați la președenție prin intermediul dezbaterilor susținute a fost să creeze o realitate socială. Fiind constituită din reprezentări, realitatea, în special realitatea instituțională, este în esență lingvistică.

Secțiunea V a tezei oferă concluziile generale ale cercetării subliniind eficiența instrumentelor folosite pentru analiză și, de asemenea, contribuțiile pe care actuala cercetare le poate aduce cercetătorilor în lingvistică sau analiza comunicării interesați de a suplimenta și completa tentativele mele analitice. Spunând aceste lucruri, mă refer la o posibilă completare a

cercetării mele care ar include aspecte ale comunicării paraverbale și nonverbale ce ar putea fi extrem de benefice pentru elaborarea unei analize complete a discursului celor doi candidați la președenție.

Genul de întrunire în vederea unei dezbateri prezidențiale a devenit unul dintre cele mai urmărite odată cu prima dezbatere prezidențială televizată Kennedy-Nixon din 1960. Conform teoriilor de argumentare tradiționale, dezbaterile au mai mari șanse de succes când oponentii sunt în dezacord unul cu celălalt sau când unul dintre candidați reușește să-l pună în umbră pe celălalt. În dezbaterile prezidențiale din 2012, ca de altfel și în cea din 2008, Obama a inițiat o tehnică de dezbatere care părea să contravină logicii dezbaterii anterior acceptate, tehnica ce i-a asigurat succesul. Nu o dată și-a asigurat adversarul că e de acord cu spusele lui în timp ce el continua substanțial să-si susțină argumentele. Această tehnică de a încuviința sau de a fi de acord cu adversarul într-o dezbatere contravine, în general, funcției și respectiv scopului unei dezbateri.

Președintele Obama folosește un tip de acord aparent contradictoriu care-i întărește poziția și în același timp îi scoate în evidență meritele. Această paradoxală exprimare de acord, însoțită de tehnicile cadru și de metaforele conceptuale pe care le folosește, reflectate în limbajul întrebuițat în timpul dezbaterilor, sunt metode ce stârnesc interesul ascultătorilor. Astfel, pentru a le discuta, le-am identificat în literatura curentă cu scopul de a stabili cum au fost anterior documentate tehnicile cadru în interiorul unei dezbateri. Ulterior, am desfășurat o analiză a discursului celor trei dezbateri prezidențiale din 2012. În funcție de ceea ce am descoperit, am evaluat și discutat cum implicațiile acestor descoperiri ar putea conduce cititorii la tehnicile cadru de bază. De vreme ce cuvintele se definesc în relație cu sintagmele cadru, cuvintele întrebuițate de cei doi candidați scot în evidență aceste sintagme cadru și prin urmare, valorile lor.

În toate cele trei dezbateri., atât dl. Romney cât și Președintele Obama au folosit o varietate de tehnici argumentative combinate cu secvențe cadru menite să amintească de discursuri prezidențiale anterioare. Unele din aceste secvențe cadru sunt specifice Președintelui Obama; altele sunt folosite și de Guvernatorul Romney. „Calea” ca secvență cadru se regăsește la ambii candidați, deoarece este ușor interpretabilă și în sensul ei de bază, metafora de *cale*, *cărare* sau *drum* nefiind una foarte complicată. Atât Obama, cât și Romney în mai puține ocazii, face referire la criza economică întrebuițând termenul de „gaură”, deci secvența cadru „gaură”

se regăsește în termeni aproape similari la ambii candidați la președenție. Cea mai reiterată secvență cadru este „Noi, Poporul” deoarece este legată, în special spre finalul fiecărei dezbateri, de o altă la fel de importantă, și anume „ oportunitate pentru toți”.

Cu toate acestea, sunt și secvențe cadru specifice doar unuia sau altuia din cei doi candidați și care direcționează atenția ascultătorilor spre anumite detalii pe care cei doi prezidențiabili intenționează să le evidențieze. „Progresul” ca secvență cadru dă posibilitatea Președintelui Obama să invite concetățenii să adere la ideea de unitate, de sacrificiu partajat (unindu-și eforturile cu guvernul). Secvența cadru de „loc” are o viziune similară cu aceea de „Mare Societate” (engl. Great Society) ce aparține lui Lyndon Johnson. Guvernatorul Romney crede că este posibil să obțină „puterea de a forma civilizații” (A1:13)¹ în „laboratoarele democrației” (A1:13) reprezentate de către state. Chiar dacă această secvență cadru fundamentală a societății văzută ca „loc” sau „clădire” face parte din viziunea progresiștilor, Romney este conștient de faptul că apelând la ea, va reuși să trezească, de fapt, interesul americanilor de a deveni încă o dată constructorii „Marii Societăți”, de a se sprijini mai puțin pe guvern și mai mult pe caracterul propriei lor națiuni.

Termenul „libertate” crează o secvență cadru și mai mare care declanșează în sufletele oamenilor dorința de a-și servi patria care a fost concepută în libertate. Prin repetarea termenilor „liber” și „libertate”, Președintele reușește să trezească admirația și respectul oamenilor pentru cei care au luptat pe front, și astfel să îi determine să rămână cât mai implicați – așa cum sugerează și verbele de acțiune „a merge”, „a începe”, „a lucra”, „a face” - în apărarea principiilor americane în vremuri grele.

Secvența cadru „servitor umil” mult evocată în prima și în special a treia dezbateri, reliefează rolul guvernului ca fiind cel mai în măsură să deschidă „porți de oportunități” (A1:25) și să creeze cadre și „trepte de oportunități” (A1: 29). Guvernul este personificat datorită misiunii sale de a servi oamenii, precum un „servitor umil”. Astfel, Obama vorbește despre acesta folosind verbele „a deschide”, „a crea”, „a da”, atribuite capacităților umane. Personificarea guvernului ne amintește de secvența cadru „servitor umil” pe care George Washington a folosit-o pentru a reprezenta președintele a cărui misiune era să servească patria, chemat fiind de aceasta.

¹Acesta și următoarele citate care nu fac referire la vreo sursă sunt extrase din transcrierea dezbaterilor prezidențiale Obama-Romney aflate în anexele atașate tezei și abreviate cu A1(Anexa 1), A2(Anexa 2) și A3 (Anexa 3)

Discuțiile ce țin de context și de cine ce rostește și cu ce scopuri au fost de asemenea abordate în interacțiunea candidaților axându-ne pe presupusul contract implicit ce există între vorbitori și ascultători, asemenea unui sentiment reciproc de încredere subînțeles. Așadar, a spune adevărul pare rezonabil ca principiu moral universal. A rupe un astfel de contract de încredere (și au fost cazuri când Președintele Obama a respins dovezile aduse de Guvernator și vice-versa) implică o renegociere a contractului și o trecere sensibilă de la încredere spre rezervă sau neîncredere. Tehnica de *concesie și combatere* (engl. concession and rebuttal) de care au dispus ambii candidați a dus la dezvoltarea unei gândiri inductive înainte de a ajunge la concluzie.

O caracteristică semnificativă a celor trei dezbateri a fost repetiția. Chiar dacă, în unele momente, repetarea aproape identică de către Obama a unor metafore și cuvinte strategice a fost deranjantă, e bine de știut faptul că scopul era de a consolida o anumită idee sau secvență cadru. Făcând acest lucru, a avut convingerea că acestea vor deveni nu numai acceptate, dar chiar adoptate sau încorporate de mintea umană ca și când ar fi fost dintotdeauna acolo.

În ceea ce-l privește pe Guvernatorul Romney, dorința de a afișa încrederea în sine, dar și o bună organizare a propriilor idei este evidentă în nenumăratele ocazii când enumeră principiile sau politici numărându-le („Numărul 1”, „numărul 2”, ...etc.). Deși des folosite, aceste elemente de legătură sau de conexiune cu care face tranziția către alte puncte ce urmează a fi expuse, nu par a fi deranjante, deoarece dau un sens de coerență și bună organizare a textului. Ideea că țara are nevoie de un „răspuns” ca și cum ar fi o persoană căreia îi putem comunica lucruri este repetată de Romney de câteva ori: „Nu acesta este răspunsul bun pentru America. Voi restaura vitalitatea ce va face ca America să meargă bine din nou.” (A1:2) În alte rânduri, cuvântul „răspuns” este înlocuit cu un altul asemănător ca sens (de exemplu: „politică”, „drum”): „Nu acesta este tipul de politică pe care trebuie să-l ai dacă vrei ca America să aibă un sistem energetic independent”(A1:13), „Renunțând la Amendamentul 10 care dă statelor dreptul la aceste lucruri nu este drumul cel bun pentru America”(A1:24). Vorbind într-un stil foarte personal, spre deosebire de Obama care rareori folosește pronumele de persoana I singular, Romney îl folosește foarte des când simte că e cazul să-și justifice punctele de vedere, lucru care îl face să devină atât mai demonstrativ, cât și mai convingător, deoarece pronumele de persoana I singular arată mai multă forță și autoritate decât cel de persoana I plural sau forma impersonală pe care Obama le preferă.

Pe lângă repetiție (cum ar fi cea a trăsăturilor mai sus enumerate sau a altor cuvinte cheie și metafore conceptuale), pronumele, ca întotdeauna în orice dezbateri, sunt demne de luat în considerare, în special în cazul întrebuirii pronumelui inclusiv „noi” atât de des folosit de ambii candidați pentru a evoca secvența cadru „Noi Poporul”. Pronumele personal de persoana I singular „eu” s-a folosit cu scopul de a arăta intenție și inițiativă, iar cuplat cu cel de persoana I plural „noi”, de a arăta unitate în scop și acțiune. Prezența pronumelui personal „noi” însoțit de un număr mai mare de verbe de acțiune în cazul lui Obama în comparație cu preferințele lui Romney pentru persoana I singular „eu”, indică un prezidențiabil mai luptător și mai puternic decât concurentul său. Președintele Obama folosește, de asemenea, și pronumele personal la singular „el” ca mijloc de a-l acuza pe Romney dar într-un mod mai politic în fața publicului, de vreme ce pronumele de persoana a doua „tu”/ „d-voastră” ar fi sunat mai acuzator. În anumite cazuri se poate observa și întrebuirii mai familiară a pronumelui de persoana a doua ca pronume nehotărât.

Așa numita „tehnică a vorbirii în lift” (engl. *the elevator speech technique*) pe care cei doi candidați o întrebuirii în dezbaterile lor le-a dat posibilitatea să transmită direct și clar valorile politice ale partidelor lor și, în consecință, să ridice nivelul discuției la valorile fundamentale cele mai remarcabile în care credeau. Această afirmație clară a valorilor a făcut ca ideile și principiile lor să fie mai evidente iar modul lor de exprimare să fie mai puternic și mai plin de impact.

În concluzie, teza combină trăsături caracteristice ale analizei discursului (sau al studiului aprofundat al vorbirii în context) cu trăsături ale criticii retorice care analizează strategiile de limbă și argumentare în discursuri, în special în discursurile politice. Astfel, ea poate oferi cercetătorilor în domeniul comunicării o metodă eficientă de a studia modalitatea în care oamenii trasează responsabilități și reproșuri, se prezintă pe ei înșiși sau reusesc să-i convingă pe alții, cu alte cuvinte, o metodă eficientă de a reformula și invoca preocupări disciplinare în moduri inedite, puternice și convingătoare.